

'Meer diversificatie in komkommertypes'

Het areaal komkommer is de laatste twee jaar stabiel, maar kabbelde de vier jaar daarvoor elk jaar wat af. In 2013 was er nog 630 hectare komkommers in Nederland, nu ligt dat op zo'n 570 hectare. Gunstig is dat de komkommerteelt in landen rondom Nederland niet groeit, aldus Marcel van Koppen, Crop coördinator komkommer bij Rijk Zwaan. In Duitsland bijvoorbeeld krimpt het areaal nog steeds. Hij ziet dat Duitse komkommertelers vanwege de slechte prijzen nogal eens overstappen naar tomaten. "Hierdoor groeit de markt van komkommers vanuit Nederland naar Duitsland."

Automatisering

Het areaal hogedraadteelt groeit nog steeds ten koste van het areaal traditionele teelt. Volgens Paul van Dijck, cropsalesmanager Enza Zaden, is het areaal hogedraadteelt dit jaar 20 procent gegroeid ten opzichte van 2016. "Nu is ongeveer een derde van het totale areaal komkommer in Nederland hogedraadteelt." Volgens hem is het areaal hogedraadteelt dit jaar met 40 tot 45 hectare toegenomen en daarmee komt het uit op 180 hectare. De crop coördinator van Rijk Zwaan, schat dat in de verre toekomst er alleen maar komkommerteelten aan de hogedraad zullen zijn. "Maar het zal niet zo zijn dat binnen drie jaar de meerderheid van de komkommertelers een hogedraadteelt heeft." De snelheid waarmee deze trend naar hogedraadteelt doorzet, is afhankelijk van in hoeverre komkommertelers verdienen en ze dus kunnen investeren. Verder zijn factoren als verbetering van rassen voor de hogedraadteelt, de mate waarin automatisering in de arbeid doorzet en het overwinnen van de problemen met pythium en komkommerbontvirus, ook bepalend.

Bij rassenkeuze letten de telers naast productie, volgens de zaadfirma's

steeds meer op de kwaliteit van de vruchten. Van Koppen: "Vanwege het inkrimpende gewasbeschermingsmiddelenpakket wordt ook steeds meer op ziektegevoeligheid gelet en wordt een sterk wortelgestel belangrijker." Wat betreft rassen, is Lausanna van Rijk Zwaan dit jaar in populariteit gegroeid. Van Koppen: "Dit ras is voor in de zomer en voor in de herfst. Het ras heeft het ook goed gedaan in de tweede planting van de hogedraadteelt", zo weet hij. Het ras is sterk tegen komkommerbontvirus en heeft een sterk wortelgestel. Dat zijn belangrijke zekerheden voor telers. "Het ras is een blijver", stelt hij. Wel geeft hij ook minpunten aan van dit ras. "Zo is het ras bijvoorbeeld in vergelijking met de rassen van Bayer Nunhems Zaden niet zo compact." Van Dijck erkent Lausanna als 'runner-up'. Hij geeft tevens aan dat Kurios wat betreft areaal haar maximum wel heeft bereikt, maar het ras is nog steeds medekoploper in de zomerrassen. "We werken hard aan een opvolger voor Kurios. Dat is ons nummer E23L.2300." Het unieke van dit nummer is de combinatie van meeldauwresistentie, minder gevoelig voor Mycosphaerella en de groeiwijze; een snel planttype en een open gewas. Van Dijck: "Voorheen ging

meeldauwresistentie ten koste van productie en ook waren deze rassen vaak gevoeliger voor Mycosphaerella. Bij E23L.2300 is dit niet zo. Hij heeft ook een groeiwijze als die van een meeldauwvatbare plant en dat zijn we niet gewend van meeldauwresistente rassen." Telers zijn het nummer nu aan het testen. Deze zomer staat er 15 hectare van in Nederland, aldus Van Dijck. "Als het deze zomer in de smaak valt, kan het in de herfstteelt zo maar eens groeien naar 50 hectare", is zijn voorspelling.

Snackkommers

Er is een lichte uitbreiding van het areaal komkommers dat wordt belicht. Van Koppen schat dit jaar het areaal belichte komkommers op maximaal 30 hectare, Van Dijck heeft het over 40. De belichting gebeurt met bovenbelichting met hogedruknatriumlampen. Boven- en tussenbelichting met leds worden momenteel ontwikkeld en getest en het zal nog moeten blijken in hoeverre leds doorzet. Van Koppen: "Eén teler teelt geheel met alleen tussenleds en één teler van snackkomkommer gaat binnenkort op een deel van zijn bedrijf jaarrond telen omdat het bedrijf investeert in twee hectare bovenleds." Het areaal snackkomkommer is overigens volgens

beiden zaadfirma's al jarenlang vrij stabiel en groeit lichtjes. Het hoofdras is Quarto van Rijk Zwaan. Van Koppen schat in dat er maximaal 13 hectare van deze snackkomkommer van 40-45 gram staat. Van mini-komkommer (Picowell), die iets groter is dan de snackkomkommer, namelijk 120 gram, staat ongeveer 10 hectare in Nederland. Rijk Zwaan ziet dat deze maat vooral populair is bij mensen uit het midden oosten. Zowel Rijk Zwaan als Enza proberen diversificatie aan te brengen in komkommertypes. Van Koppen: "We voelen ons als marktleider geroepen om vernieuwingen te zoeken en ermee op de markt te komen." Enza geeft aan behoorlijk wat Katrina (mini-komkommer) aan Turkse telers in Nederland te verkopen, aldus Van Dijck. ●

NAAM **REMI VAN GEEST**
 BEDRIJF **GREEN-Y-LAND IN TINTE**
 TEELT **KOMKOMMER**
 RAS **E23L.2300 (ENZA ZADEN)**

Welke factoren bepalen uw rassenkeuze?

"Het belangrijkste zijn houdbaarheid en kwaliteit, voor ons in elk geval. Productie telt uiteraard mee, maar een grote oogst is niet zo interessant als een flink deel van de komkommers de eindstreep niet haalt. Belangrijker dan productie zijn ook weerbaarheid tegen ziektes en aantastingen. Vooral mycosphaeella, meeldauw en pythium kunnen grote problemen opleveren, die wil je liever voorkomen. Verder willen we graag een open gewas, vooral omdat het gemakkelijker werkt en het daardoor arbeid bespaart."

Veranderen die factoren in de loop der tijd?

"Dat kan. We hechten tegenwoordig meer waarde aan de weerbaarheid van de planten tegen aantastingen dan vroeger, omdat we over steeds minder gewasbeschermingsmiddelen kunnen beschikken. Dat beïnvloedt dus de rassenkeuze. Verder veranderen de keuzefactoren eigenlijk niet. De vraag van de consument? Die speelt in die zin geen rol dat ze de verschillende rassen niet van elkaar kunnen onderscheiden. De keuze wordt al in een eerder stadium gemaakt, in de handel. Maar natuurlijk is de smaak wel belangrijk. We zullen nooit een ras telen waarvan de smaak niet goed is, of die waterig is."

Voelt u zich verbonden met een bepaalde veredelaar?

"Nee, we kiezen puur op de kwaliteiten van het ras. Er zijn in Nederland drie of vier veredelaars van komkommers. De vertegenwoordigers van de twee marktleiders komen hier regelmatig even langs, de andere nooit. Waarom, dat weet ik ook niet. Niet dat dat voor ons nodig is, je wilt ook weer niet dat ze de deur platlopen bij je, we hebben al genoeg aanloop."

Wat is belangrijk in de relatie met een veredelaar?

"Uiteraard de kwaliteit van de rassen, maar ook de teelbegeleiding. De teelbegeleiders kennen het ras door en door en kunnen adviseren over de aanpak en de teelt."

Welke ondersteuning verwacht u van een veredelaar?

"Naast een eerlijke voorlichting over de rassen, toch vooral een goede teeltvoorlichting. Zeker bij een nieuw ras heb je die hard nodig. De teelbegeleider kent het ras in het begin beter dan jij."

Speelt de relatie met de veredelaar een rol bij de rassenkeuze?

"Nee, dat speelt geen rol. Het zou ook niet goed zijn als dat wel zo was, het draait uiteindelijk om het ras."

Laat u zich adviseren over de rassenkeuze?

"We beslissen zelf, onze telersvereniging Van Nature houdt zich hier niet mee bezig. Natuurlijk luisteren we naar adviezen van anderen, zoals voorlichters en teelbegeleiders. Als een ras ons aanstaat, testen we het altijd in onze eigen kas, daar heb je uiteindelijk het meeste aan. Vooral als je het niet te kleinschalig doet. We planten van een kanshebber altijd minstens tweehonderd planten, zo kunnen wij hem goed beoordelen. Dit is een enorm belangrijke fase in het traject. Daar blijkt of het werkelijk een verbetering is ten opzichte van het bestaande ras. Vooral omdat we hem onder dezelfde omstandigheden telen als het bestaande ras."

Gaat de ontwikkeling van nieuwe rassen hard genoeg?

"Ja, de veredelaars zoeken voortdurend naar verbetering en regelmatig komt er ook een goede vervanger uit van de huidige rassen. Er is lang gezocht naar rassen die minder gevoelig zijn voor meeldauw en daar zijn inmiddels al goede resultaten mee geboekt, zoals dus bij het nummer E23L.2300, die we nu net hebben geplant. Of ik nog tips heb voor de veredelaars? Jazeker, graag rassen met alle goede kwaliteiten en daarbovenop géén baarden aan de plant! Deze draaien zich om de takken

en het touw en zorgen ervoor dat het indraaien langzamer gaat. Maar ik heb begrepen dat eraan wordt gewerkt ... Verder is een goede resistentie tegen virussen zeer welkom. Gelukkig heb ik er nog nooit last van gehad, maar het kan elke teler overkomen en dat is een regelrechte ramp."

Waarom heeft u onlangs gekozen voor het nummer E23L.2300 van Enza Zaden?

"De meeldauwresistentie is belangrijk natuurlijk. De combinatie hiervan met het open planttype maakt het nog eens extra interessant, die was er nog niet. Verder hebben we gekeken naar de kwaliteit en de houdbaarheid. Die blijken hetzelfde te zijn als bij Kurios, die we de laatste jaren gebruikten voor de zomerteelt. Maar de productie van E23L.2300 ligt zo'n tien procent hoger, deels door het feit dat hij iets sneller in productie komt. Verder verschijnen de ranken sneller en heeft hij naar mijn idee minder snel last van pythium. Tijdens mijn proef van vorig jaar zagen we op enkele plaatsen pythium bij het standaardras, maar bij E23L.2300 heb ik het niet gezien. Of we voor de herfstteelt ook E23L.2300 kiezen? Dat zou kunnen, die beslissing moeten we nog nemen. Hij moet de hoge verwachtingen deze zomer natuurlijk nog wel waarmaken."